

ΛΕΞΙΚΟ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΟΡΩΝ

A.

Abiotic factors: αβιοτικοί παράγοντες (όπως κλίμα, έδαφος, νερά, κλπ)

Acclimatisation: εγκλιματισμός (προσαρμογή ενός είδους σε μια περιοχή)

Acclimation: προσαρμογή

Acute toxicity: οξεία τοξικότητα (σε μικρό χρονικό διάστημα βλάβες στην υγεία ή/και θάνατο ενός οργανισμού)

Adaptability: προσαρμοστικότητα

Aerobic: Αερόβιος , οργανισμός (διεργασίες στον οργανισμό που συμβαίνουν παρουσία οξυγόνου)

Afforestation: δάσωση (φυσική ή τεχνητή ανάπτυξη δάσους)

Aggregation: συνθώμωση (συνάθροιση για έμβια ζώα) ή συσσωμάτωση (για σωματίδια ύλης)

Algae (alga): φύκη (φύκος, φωτοσυνθετικοί οργανισμοί)

Allelopathy: αντιβίωση (αλληλοπάθεια, όταν οι οργανισμοί που αλληλεπιδρούν είναι ανώτερα φυτά)

Alluvial: προσχωματικός

Amplitude, ecological: οικολογικό εύρος (εύρος οικολογικού παράγοντα μέσα στον οποίο μπορεί να ζήσει ένας οργανισμός)

Anaerobic: Αναερόβιος (οργανισμός που δεν χρειάζεται ελεύθερο οξυγόνο)

Antagonism: ανταγωνισμός

Aquatic: υδάτινος, υδρόβιος (ότι αποτελείται από νερό, και οργανισμός που ζει μέσα στο νερό)

Aquatic life zone: υδρόβια ζώνη ζωής

Autochthonous: αυτόχθονος

Autotrophic: αυτότροφος (οργανισμός που συνθέτει την τροφή του από ανόργανα υλικά)

B.

Benthic: βενθική ενότητα (ο βυθός της θάλασσας με τους οργανισμούς που ζουν)

Benthic region: βενθική περιοχή

Bioassay: βιοδοκιμή (προσδιορισμός βιολογικού αποτελέσματος σε έναν οργανισμό, όπως η τοξικότητα)

B.O.D. (Biochemical oxygen demand): ποσότητα οξυγόνου που απαιτείται για βιοχημική οξείδωση της οργανικής ύλης)

Biochore: βιοχώρος

Biodegradation: βιοαποικοδόμηση (διάσπαση ουσιών από οργανισμούς)

Biogenic: βιογενής

Biological control: βιολογική καταπολέμηση

Biological index: βιολογικός δείκτης (ενός είδους σε μια κοινότητα, το άθροισμα των θέσεων που έχει στην κοινότητα)

Biological indicator: βιολογικός δείκτης

Biomagnification: βιομεγέθυνση (συσσώρευση ρύπων μέσω τροφικών αλυσίδων)

Biomass: βιομάζα (ολικό ποσό ζωντανής ύλης σε βιότοπο)

Biome: μεγακοινότητα, διάπλαση (κοινότητα που καλύπτει ευρύτερη περιοχή, όπως το τροπικό βροχοδάσος, η έρημος κλπ)

Biomonitoring: βιοπαρακολούθηση (χρήση οργανισμών για την παρακολούθηση της ποιότητας ενός οικοσυστήματος, νερού κλπ.

Biota: βιόκοσμος

Biotope: βιότοπος (χώρος όπου ζουν και αναπαράγονται μέλη μιας βιοκοινωνίας)

bog: τύρφη

Boreal forest : ψυχρόβιο δάσος (δάσος κωνοφόρων σε ψυχρή περιοχή)

brackish water : υφάλμυρα νερά

C.

Canopy: φυτοστιβάδα (ανώτατο στρώμα φύλλων)

Carnivorous: σαρκοφάγος

Carrying capacity: φέρουσα ικανότητα

Character: χαρακτήρας, γνώρισμα (ενός οργανισμού)

Chemical oxygen demand: χημικά απαιτούμενο οξυγόνο

Chronic toxicity: χρόνια τοξικότητα (που προκαλείται σε μεγάλη χρονική διάρκεια, πιθανόν να μην είναι θανατηφόρος)

Circadian rhythms: βιορυθμοί

Classification: ταξινόμηση

Coastal plain: παράκτια πεδιάδα

Coastal zone: παράκτια ζώνη

Colonization: αποίκηση (κατάληψη περιοχή από ομάδα οργανισμών)

Colony: αποικία (ευδιάκριτος πληθυσμός ενός είδους)

Commensalism: ομοσιτισμός (θετική αλληλεπίδραση μεταξύ δύο οργανισμών)

Community: κοινότητα (συνδυασμός ζώων και φυτών που ζουν κάτω από όμοιες οικολογικές συνθήκες)

Competition: ανταγωνισμός

Competitive Exclusion Principle: Αρχή του ανταγωνιστικού αποκλεισμού (υπόθεση Gauss, είδη που είναι ανταγωνιστές στην ίδια περιοχή δεν μπορούν να συνυπάρξουν, ένα είδος αποκλείεται ή μεταναστεύει)

Competitor: ανταγωνιστής

Conservation: διατήρηση

Consumer (organism): καταναλωτής

Contamination: επιμόλυνση (παθογόνοι μικροοργανισμοί, συγχέεται με την λέξη infection) (συνήθως χρησιμοποιείται για να υποδηλώνει ελαφρά μορφής ρύπανση όρια της ρύπανσης από ρύπους)

Continental shelf: ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα

Convergent evolution: συγκλίνουσα εξέλιξη

Coral reef: κοραλλιογενής ύφαλος

Deciduous: φυλλοβόλο

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Decomposer: αποσυνθέτης, αποικοδομητής

Density-dependent factor: πυκνοεξαρτημένος παράγοντας (παράγοντας του οποίου η αποτελεσματικότητα εξαρτάται από την πυκνότητα του πληθυσμού)

Detritivore: θρυματοφάγος

Detritus, organic: οργανικά θρύμματα (κομμάτια νεκρής οργανικής ύλης)

Dimorphism: διμορφισμός (όργανα ενός ατόμου ή τα άτομα ενός πληθυσμού που παρουσιάζουν δυο ή περισσότερες διαφορετικές μορφές, όπως χρώματα)

Dispersion: διασπορά

Diversity: ποικιλότητα (σε ζωντανά όντα μιας βιοκοινότητας, πολλά είδη)

Diversity index: δείκτης ποικιλότητας (η σχέση του αριθμού όλων των ειδών μιας περιοχής)

Dominant species: κυρίαρχο είδος

E.

Ecological indicator: οικολογικός δείκτης

Ecological niche: οικοθέση ή βιοθέση (θώκος, γωνία)

Ecological pyramid: οικολογική πυραμίδα

Ecosystem: οικοσύστημα (όλοι οι οργανισμοί μιας ορισμένης περιοχής και οι αλληλεπιδράσεις με το περιβάλλον, με ροή ενέργειας, καθορισμένη τροφική δομή, ποικιλότητα και ανακύκλωση ύλης)

Ecotone: οικοτόνος (μεταβατική ζώνη μεταξύ γειτονικών οικοσυστημάτων)

Efficiency, ecological: οικολογική αποτελεσματικότητα

Effluents: υγρά απόβλητα, λύματα

Emission (of pollutant): εκπομπή ρύπων

Endemic species: ενδημικό είδος (που ζει μόνο μέσα σε ένα οροθετημένο γεωγραφικό χώρο)

Endemism: ενδημισμός

Environment: περιβάλλον (σύνολο βιοτικών και αβιοτικών παραγόντων)

Environmental impact study: μελέτη επιπτώσεων στο περιβάλλον

Erodibility: διαβρωσιμότητα (ιδιότητα εδάφους που διαβρώνεται από νερό)

Estuary: εκβολή (παράκτιο τελικό τμήμα ποταμού)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Eutrofication: ευτροφισμός

Exclusive species: αποκλειστικά είδη

F.

fallow: αγρανάπαυση

Fauna: πανίδα (σύνολο των ζώων μιας περιοχής)

Fecundity: γονιμότητα, αναπαραγωγικότητα

Fertility: γονιμότητα (ιδιότητα εδάφους, ικανότητα οργανισμού να παράγει απογόνους)

Flora: χλωρίδα (σύνολο των φυτών μιας περιοχής)

Food chain: τροφική αλυσίδα

Food pyramic: τροφική πυραμίδα

Food web: τροφικό πλέγμα (γραφική παράσταση αλληλοσυνδεδεμένων τροφικών αλυσίδων)

G.

Grassland: ποολίβαδο (αγροτική περιοχή με αγρωστώδη)

Gravel: αδρομερές ιζημα

Growth: αύξηση (μετρήσιμη μεταβολή οργανισμού, πληθυσμού ή κοινότητας)

H.

Habitat: ενδιαίτημα, οικότοπος (τόπος όπου ζει ένα είδος, πληθυσμός ή κοινότητα και χαρακτηρίζεται από ορισμένες συνθήκες)

Herbicide: ζιζανιοκτόνα

Herbivore: φυτοφάγος

Holism : ολισμός (άποψη ότι η ζωή βρίσκεται σε συνεχή αλληλεπίδραση με το αβιοτικό περιβάλλον, ολοκληρωμένο σύστημα)

Homeostasis: ομοιόσταση (ικανότητα ατόμου, πληθυσμού ή κοινότητας να επανέρχεται στην κανονική κατάσταση παρά τις εξωτερικές μεταβολές του περιβάλλοντος)

Humic acids: χουμικά οξέα (οργανικά οξέα που περιέχονται στο έδαφος, ακαθόριστη σύνθεση, προέρχονται από εκχύλιση εδαφών)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Humus: χούμος (κλάσμα οργανικής ουσίας του εδάφους, υπόλειμμα αποικοδόμησης φυτικών και ζωικών υλικών)

I.

Immigration: ενδομετανάστευση

Index of similarity : δείκτης ομοιότητας

Index species: είδος δείκτη

Indigenous: ιθαγενής

Industrial effluents: βιομηχανικά απόβλητα

Inland waters: εσωτερικά νερά

Interaction: αλληλεπίδραση

Interference: παρεμβολή

Interspecific: διειδικός, διαειδικός

L.

Lagoon: λιμνοθάλασσα (αβαθής μικρή ή μεγάλη υδατοσυλλογή)

Leaching (of soil): έκπλυση εδάφους (απομάκρυνση υδατοδιαλυτών ουσιών από το έδαφος)

Lentic waters: στάσιμα νερά

Life forms: βιοτικές μορφές

Limiting factor: περιοριστικός παράγοντας

Littoral zone: παραλιακή ή παράλια ζώνη

Localization: τοπισμός (στενές σχέσεις ζώων σε ιδιαίτερη περιοχή σαν αποτέλεσμα της συμπεριφοράς του)

M.

Macrofauna: μικροπανίδα (ζωικά είδη μικρού μεγέθους ορατά με γυμνό μάτι)

Mangrove (vegetation): μαγκρόβια βλάστηση (κυρίως χαμηλά δένδρα και θάμνους, σε πεδινές και υποτροπικές περιοχές κοντά σε εκβολές ποταμών)

Marsh: έλος (στάσιμα νερά)

Meadow: μικρό λιβάδι

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Mediterranean-type ecosystems: μεσογειακού-τύπου οικοσυστήματα

Meifauna: μειοπανίδα (ζωικοί οργανισμοί 0,5-0,15 χιλιοστά του μέτρου)

Midlittoral zone: μεσοπαραλιακή ζώνη

Mimicry: μιμητισμός

Monitoring: παρακολούθηση (ποιοτική και ποσοτική παρακολούθηση αλλαγών, συγκεντρώσεις ρύπων, στο περιβάλλον ή οικοσυστήματα)

Mulch: εδαφοκάλυμμα

Mutualism: αμοιβαιότητα

N.

Natural selection: φυσική επιλογή (μεταβολή στη συχνότητα γενετικών γνωρισμάτων ενός πληθυσμού, τα οποία δρουν θετικά ή αρνητικά στην επιβίωση και την αναπαραγωγή)

Native species: ιθαγενές είδος

Neutralism: ουδετερισμός (απουσία αλληλεπίδρασης μεταξύ δύο ειδών)

Niche, ecological: οικοθέση, βιοθέση (θώκος, γωνία)

Nitrogen fixation: δέσμευση αζώτου, αζωτοδέσμευση

Nocturnal: νυκτερινός, νυκτόβιος

Nutrient substances: θρεπτικές ουσίες

Nutrients: θρεπτικά συστατικά

O.

Oligotrophic: ολιγότροφος (υδατοσυλλογές φτωχές σε θρεπτικά συστατικά)

Omnivorous: παμφάγος

Overgrazing: υπερβόσκηση

Oxygen deficit: έλλειμμα οξυγόνου

P.

Palatability: γευστικότητα

Pasture: λειμώνας, τεχνητό λιβάδι

Parasite, parasitism: παράσιτο, παρασιτισμός

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Pattern, distribution: διαμόρφωση κατανομής, διανομής

Patch distribution: χωρομωσαϊκή κατανομή (η κατά τόπους γεωγραφική διανομή ενός είδους)

Peat: τύρφη (χαλαρό εδαφικό υλικό από αποικοδομημένη οργανική ύλη)

Pelagic zone: πελαγική ζώνη

Periphyton: περίφυτο (μικροσκοπικοί οργανισμοί που ζουν στο νερό, προσκολλημένοι στο βυθό)

Persistence: εμμονή (ιδιότητα ουσίας να μην διασπάται)

Pesticide: παρασιτοκτόνο

Phytoplankton: φυτοπλαγκτόν (φυτικοί πλαγκτονικοί οργανισμοί)

Plankton: πλαγκτόν (υδρόβιοι μικροοργανισμοί)

Pollutant: ρύπος (ουσία που προκαλεί ρύπανση)

Polluters: ρυπαντές (πηγές ρύπανσης, αυτοί που εκλύουν ρύπους))

Pollution: ρύπανση (για την ρύπανση του περιβάλλοντος από παθογόνους μικροοργανισμούς πρέπει να χρησιμοποιείται η λέξη μόλυνση)

Polymorphism: πολυμορφισμός (διαφορετικές μορφές ενός είδους που βρίσκονται μέσα στο ίδιο ενδιαίτημα ή οικοτόπο)

Population: πληθυσμός (σύνολο ατόμων του ίδιου είδους που ζει σε ένα χώρο)

Population dynamics: δυναμική πληθυσμού (σύνολο μεταβολών του πληθυσμού σε σχέση με τα αίτια που τις προκαλούν)

Prairie: λιβαδική πεδιάδα

Predation: αρπακτικότητα, θήρευση

Predator: άρπαγας, θηρευτής

Primary community: πρωτογενής κοινότητα (φυσική κοινότητα μιας περιοχής)

Producer (organism): παραγωγός, οργανισμός (που είναι αυτότροφοι και με την χρήση της ενέργειας του ήλιου παράγουν ύλη για τους καταναλωτές)

R.

Rain forest: βροχοδάσος, βροχερό δάσος (κλειστό αείφυλλο δάσος τροπικών περιοχών, χαμηλό υψόμετρο, με μεγάλη ετήσια βροχόπτωση)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Range management: λιβαδοπονική διαχείριση (μελέτη της λιβαδοπονίας, ή επιστήμη σχεδιασμού και κατευθυνόμενης χρήσης λιβαδιού)

Recycling: ανακύκλωση

Reef: ύφαλος

Reforestation: αναδάσωση

Rotation, crop: αμειψισπορά (εναλλαγή είδους φυτών που καλλιεργούνται σε αγρό από περίοδο σε περίοδο)

Rotation grazing: περιτροπική βόσκηση

r-selection K-selection: r- επιλογή, K- επιλογή (γνωρίσματα επιλογής που καθορίζουν την γονιμότητα και την επιβίωση πληθυσμού σε χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα ή η ανταγωνιστική ικανότητα σε πληθυσμιακή πυκνότητα που πλησιάζει τη φέρουσα ικανότητα)

S.

Salinity: αλατότητα (νερού)

Salt marsh: αλόελος (κοντά σε θάλασσα περιοχή με υψηλές τιμές αλατότητας)

Sampling: δειγματοληψία

Saprobic (organism): σαπρόβιος , οργανισμός (που ζει από νεκρή ή σαπρή οργανική ύλη)

Scavenger: κοπρονεκροφάγος

Senescence: γηρασμός

Sex ratio: αναλογία φύλου

Silt: ιλύς

Sludge deposits: βορβορώδεις αποθέσεις

Smog: καπνομίχλη

Soil texture: υφή εδάφους

Speciation: ειδοπλασία (διεργασίες της εξέλιξης που δημιουργούν νέα είδη)

Species: είδος, είδη

Stimulus: ερέθισμα

Stratification: στρωματοποίηση, στρωμάτωση (κατανομή οργανισμών που ζουν σε συγκεκριμένη περιοχή σε διαδοχικά οριζόντια στρώματα)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Stress: καταπόνηση

Sublittoral zone : υποπαράλια ζώνη

Subtropical zone: υποτροπική ζώνη

Succession: διαδοχή (αντικατάσταση πληθυσμών σε οικότοπο μέσα από κανονική εξέλιξη)

Sustainable development: βιώσιμη ανάπτυξη, αειφόρος ανάπτυξη

Symbiosis: συμβίωση

Synergism: συνέργεια, συνεργισμός (συνδυασμένη δράση δύο παραγόντων για αυξημένη δράση)

T.

Taxis: τακτισμός (ανταπόκριση οργανισμού σε ερέθισμα)

Terrestrial: χερσαίος

Territory: ζωτικός χώρος

Thermocline: θερμοκλινές (στρώμα του νερού υδατοσυλλογής στο οποίο η θερμοκρασία πέφτει πολύ γρήγορα σε σχέση με το βάθος)

Threshold: ουδός, κατώφλι (όριο μιας τοξικής ή επικίνδυνης ουσίας που μπορεί να προκαλέσει βλάβες σε ζωντανούς οργανισμούς)

Tidal marsh: παλιρροιακό έλος

Tolerance: ανοχή (ικανότητα οργανισμού να ευδοκιμεί μέσα σε ορισμένα όρια)

Tolerance limit: όριο ανοχής (συγκέντρωση τοξικής ουσίας στην οποία μπορεί να αντέχει ορισμένο ποσοστό ενός πληθυσμού)

Tolerance range: εύρος ανοχής

Translocation (of substances): μετατόπιση, ουσιών

Trophic level: τροφικό επίπεδο

Tropism: τροπισμός (ανταπόκριση διαφόρων οργάνων των οργανισμών σε ερεθίσματα)

V.

Vector: φορέας

Vegetative: βλαστητικός, βλαστικός

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Vigor: σφρίγος, ευρωστία

Vitality: ζωτικότητα

W.

Warm-blooded animals: θερμόαιμα ζώα

Water quality standards: πρότυπα ποιότητας νερού

Weed killers: ζιζανιοκτόνα

Wetland: υγρότοπος (επιφάνεια ελώδης, τυρφώδη, γενικά υδατοσυλλογή)

Wild life: άγρια ζωή (μη εξημερωμένα σπονδυλωτά ζώα)

Z.

Zooplankton: ζωοπλαγκτόν (ζωικοί πλαγκτονικοί οργανισμοί)

Βιβλιογραφία

Κούκουρας Θ, Αριανούτσου Μ, Γεράκης ΠΑ. Ερμηνευτικό Λεξικό Οικολογικών και Συναφών Όρων. Ένωση Ελλήνων Οικολόγων. Γαρταγάνης, Θεσσαλονίκη, 1986.

Παταργιάς Θ, Σέκερης Κ, Σέκερη-Παταργιά Κ, Μαργαρίτης Λ. Λεξικών Βιολογικών και Ιατρικών όρων. Ελληνικές Επιστημονικές Εκδόσεις, Αθήνα, 1997.